

Ανεργία και νέες εργασιακές σχέσεις

Του κ. Σέφη **ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΟΥ**
τ. Βουλευτού του ΠΑΣΟΚ

Έντονα τον τελευταίο καιρό μπαίνει το ζήτημα του εκσυγχρονισμού των δομών της ελληνικής κοινωνίας σαν αναπότρεπτη ανάγκη συμπόρευσης στην ευρύτερη ευρωπαϊκή οικογένεια, αλλά και σαν αναπόδραστη διορθωτική κίνηση επιβίωσης στους επικίνδυνους κλυδωνισμούς, που επιφέρει η παγκοσμιοποίηση.

Στην πράξη η ελληνική κοινωνία ουσιαστικά καλείται να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα, στην θετική αντιμετώπιση του καινούργιου και είναι φυσικό στην προσπάθεια αυτή να συναντά αντιδράσεις των δυνάμεων εκείνων, που δεν επιθυμούν αλλά και δεν μπορούν να παρακολουθήσουν τους νέους αναγκαίους ρυθμούς που επιβάλλονται.

Το ουσιώδες στοιχείο είναι, ότι οι αναγκαίες αλλαγές στις δομές έχουν ημερομηνία λήξης και η καθυστέρηση και η αδιαφορία μας οδηγεί στην περιθωριοποίηση.

Αίφνης, μιλούμε για τις αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις σαν προϋπόθεση αντιμετώπισης της ανεργίας του χειρότερου πρόσωπου της κοινωνίας μας. Το πρόβλημα είναι σύμφυτο και η αντιμετώπισή του δυσχερής, αφού οι προεκτάσεις του οριοθετούνται στις ανοιχτές οικονομίες της παγκοσμιοποίησης και στον ανελέητο ανταγωνισμό τριών τουλάχιστο πόλων - οικονομιών, των ΗΠΑ, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ιαπωνίας, χωρίς να υπολογίσουμε και την όλο και πιο έντονη παρουσία των αναδυόμενων αγορών και κυρίως εκείνων της Άπω Ανατολής.

Και ενώ έτσι διαμορφώνεται η κατάσταση, η Ελλάδα κλήθηκε ως πλήρης εταίρος, ισότιμα στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση της Ε.Ε., που ασφαλώς πέραν των δικαιωμάτων, της επιβάλλει και πλείστες όσες υποχρεώσεις.

Το πρόβλημα σήμερα στην Ευρώπη είναι, ότι οι αντιστάσεις του ανταγωνισμού έχουν εξασθενήσει επικίνδυνα και η οικονομία της Γηραιάς Ηπείρου δέχεται την επίθεση των αμερικανικών και ιαπωνικών προϊόντων στις ευρωπαϊκές αγορές εκτοπίζοντας τα δικά της προϊόντα.

Αν η κατάσταση αυτή δεν αντιστραφεί και μάλιστα σχετικά σύντομα, οι τριγμοί των ευρωπαϊκών οικονομιών σαν σύνολο θα είναι αισθητοί και στον κοινωνικό χώρο, αφού η ανεργία αποτελεί τον πρώτο και αιτιολογημένο λόγο των κοινωνικών αναταραχών,

που η τυχόν παράτασή τους θα επιφέρει μείωση του βιοτικού επιπέδου, που κατακτήθηκε με τόσες θυσίες των εργαζομένων στις προηγούμενες δεκαετίες.

Το πρόβλημα κατά συνέπεια δεν έχει συναισθηματική αξία μόνο, αλλά προ πάντων ουσιαστικό περιεχόμενο για τους εργαζόμενους, αλλά και για την οικονομία της χώρας μας.

Ακριβώς για τον λόγο αυτό, κάθε αποσπασματική αντιμετώπιση του προβλήματος οδηγεί σε λαθεμένα συμπεράσματα και σε παρερμηνείες, που για το δέντρο χάνουμε το δάσος.

Μα ο «βασιλιάς είναι γυμνός...» ανέκραξε το παιδί της παρέλασης στο γνωστό παράμυθι του Άντερσεν, όταν οι αυλικοί και οι σύμβουλοι ήθελαν να πείσουν τον κόσμο, ότι ο ηγεμών φορούσε το νέο, αλλά ανύπαρκτο φόρεμα. Και ενώ όλοι εθελουφλούντες το... έβλεπαν να το φοράει, η φωνή του παιδιού για την γυμνότητα του βασιλιά έσχιζε βίαια τον πέπλο της υποκρισίας.

Στη χώρα μας μία χώρα αναπτυσσόμενη με ρυθμούς ανάπτυξης 4% του ΑΕΠ, το επίπεδο της ανεργίας αυξάνεται, ενώ στην πλειονότητα των ευρωπαϊκών χωρών μειώνεται ή τουλάχιστον συγκρατείται. Βέβαια, δεν είναι οι ίδιες δομές της οικονομίας, σίγουρα πάντως η επίτευξη αναμφισβήτητα οφείλεται στις γρήγορες εκσυγχρονιστικές αλλαγές στις περισσότερες φορές και με την συγκατάθεση του ιδίου του εργαζόμενου.

Πιστεύω, ότι το βασικό πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας είναι ο χαμηλός βαθμός της ανταγωνιστικότητας και το υψηλό κόστος παραγωγής, σε σχέση με άλλες οικονομίες, με τις οποίες βρισκόμαστε σε συναλλαγές.

Η Ελληνική οικονομία καλείται να παίξει πρώτο ρόλο στην Ευρώπη, όταν η παραγωγή και η παραγωγικότητα (και ιδιαίτερα η δεύτερη) βρίσκονται ακόμα σε χαμηλά επίπεδα. Και αυτό οφείλεται:

1. Στον ακόμα μεγάλο όγκο του Δημόσιου Τομέα, που εκτείνεται και σε τομείς που με κανένα τρόπο δεν μπορεί να θεωρηθούν στρατηγικοί. Ας μη ξεχνούμε άλλωστε, ότι οι μεγάλες κρατικοποιήσεις στη χώρα μας που έγιναν άλλοτε (Ολυμπιακή Αεροπορία, Τράπεζες, Ναυπηγεία κ.τ.λ.), τελικά επισώρευσαν χρέη και επιβάρυναν τον Δημόσιο Προϋπολογισμό.

Πρέπει κατά συνέπεια να επιταχυνθεί από την σημερινή Κυβέρνηση το πρόγραμμα των ιδιωτικοποιήσεων βασικών μονάδων του Δημοσίου Τομέα για την αύξηση της παραγωγής και παραγωγικότητας, αλλά και για την μείωση του χρέους, που ανατροφοδοτεί τον πληθωρισμό, η μάχη εναντίον του οποίου δεν έχει ακόμα κριθεί, έστω και αν έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος, όπως αυτό άλλωστε έγινε αποδεκτό και από τους ειδήμονες της Ε.Ε..

2. Η χαμηλή παραγωγικότητα οφείλεται, επίσης, και στο υψηλό κόστος του τραπεζικού χρήματος, που κυρίως έχει επιβαρύνει τους μικρομεσαίους και στον ανατοκισμό του τόκου υπερημερίας, που οδήγησε δεκάδες χιλιάδες ελληνικές επιχειρήσεις στην καταστροφή. Ο ανατοκισμός (πανωτόκια) είναι ελληνικό φαινόμενο και αν θέλει η Ελλη-

νική Κυβέρνηση να βοηθήσει τις ελληνικές επιχειρήσεις από τον βραχνά αυτόν, πρέπει να εισηγηθεί στη Βουλή νέο νόμο διαγραφής των πανωτοκίων του παρελθόντος και απαγόρευσής τους για το μέλλον, σε μία προσπάθεια ανάκαμψης των επιχειρήσεων, που ανέκοψαν την δραστηριότητά τους από την αιτία αυτή. Σήμερα με πληθωρισμό 2,6% ετησίως, οι Τράπεζες ανατοκίζουν τον τόκο υπερημερίας (που κρίθηκε από τα Δικαστήρια παράνομος και καταχρηστικός) ανά τρίμηνο και ανά εξάμηνο και με επιτόκιο και μέχρι 27%. Περαιτέρω ν' αναφερθεί, ότι ο Ν.2789/2000, που ισχύει από τον Φεβρουάριο, δεν έχει ενεργοποιηθεί.

3. Οφείλεται, επίσης, η χαμηλή παραγωγικότητα και στις αγκυλώσεις των εργασιακών σχέσεων. Και ναι μεν βέβαια οι σχέσεις αυτές πρέπει να διέπονται από αυστηρές διατάξεις διασφάλισης των δικαιωμάτων των εργαζομένων, μπροστά όμως στην αύξηση της ανεργίας και στην άπνοια των ιδιωτικών επενδύσεων, οι διορθωτικές κινήσεις αναθεώρησης διατάξεων του εργατικού δικαίου και οι αναπροσαρμογές στις νέες συνθήκες αγοράς εργασίας, είναι αναγκαίες και επιβαλλόμενες.

Η Κυβέρνηση Σημίτη έδειξε, ότι στην υπόθεση του εκσυγχρονισμού των δομών της οικονομίας έχει και το θάρρος, αλλά και την πολιτική βούληση για την λήψη μέτρων προς την κατεύθυνση αυτή. Ο δογματισμός στις περιπτώσεις αυτές είναι κακός σύμβουλος, αντίθετα η προσαρμογή σε νέες συνθήκες μίας εργασιακής και εισοδηματικής πολιτικής ανοίγει νέους ορίζοντες στην πραγματική διασφάλιση του εισοδήματος των εργαζομένων. Ας μη ξεχνούμε, ότι τα περισσότερα μέτρα αναθεώρησης των εργασιακών σχέσεων, που προτείνονται από την σημερινή Κυβέρνηση, έχουν ήδη εφαρμοσθεί στη Γερμανία και Γαλλία, αποτέλεσμα των οποίων ήταν η σταθερή μείωση της ανεργίας.

Σκοπός μίας σοσιαλιστικής Κυβέρνησης, έλεγε ο Ζακ Ντελόρ, είναι να θρέφει παχιές αγελάδες και με το γάλα τους να χρηματοδοτεί την κοινωνική πολιτική της. Για την Ελλάδα δεν αρκεί το γεγονός, ότι είναι ισότιμο μέλος της ΟΝΕ, πρέπει ν' αποδείξει, ότι καλώς έγινε δεκτή στο κλαμπ των ισχυρών της Ευρώπης. Γιατί οι καιροί ου μενετοί. Και οι προσαρμογές στην σημερινή πραγματικότητα εξόχως αναγκαίες.

Ο.Α.Ε.Δ., ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ Κ.Π.Ε. ΑΘΗΝΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

**Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΟΥ ΣΤΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ**

Επιστημονικός Υπεύθυνος Καθηγητής
Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ, 1993